

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Çin ekonomisi üçüncü çeyrekte %6,8 büyüdü.

Yılın ikinci çeyreğinde yıllık bazda %6,9 büyüyen Çin ekonomisi üçüncü çeyrekte %6,8 ile tahminler doğrultusunda büyüme kaydetti. Hükümetin emlak piyasasına yönelik aldığı kısıtlayıcı önlemler ve yüksek borçluluk sorununa karşı uyguladığı tedbirler bu dönemde ekonomik aktiviteyi baskı altında bıraktı. Küresel ekonomideki canlanma ise ihracat kanalıyla büyümeye destek sağlasa da ithalattaki sert yükselişe bağlı olarak net ihracatın büyümeye katkısı sınırlı gerçekleşti. IMF'nin Ekim ayında 0,1 puan yukarı yönlü güncellediği yeni tahminlerine göre Çin'de ekonomik büyümenin 2017 yılında %6,8 oranında gerçekleşerek Hükümet'in %6,5'lik hedefini aşması bekleniyor. IMF'nin ülke ekonomisine yönelik 2018 yılı büyüme tahmini ise %6,5 düzeyinde bulunuyor.

Çevresel kalite hedeflerine ulaşma amacıyla alınan önlemlerin etkileri izleniyor.

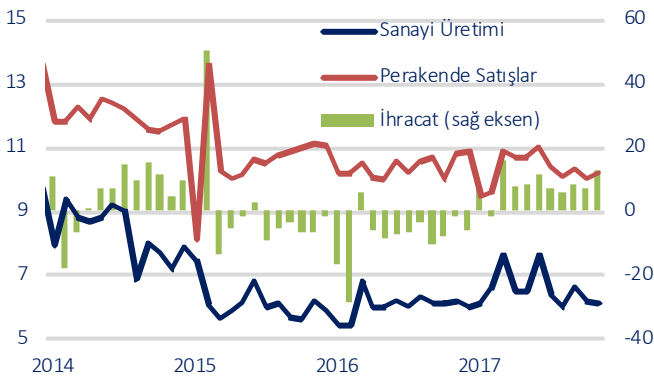
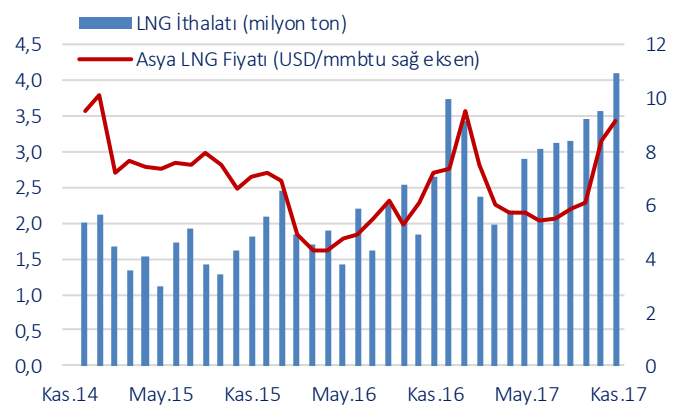
Kış aylarıyla birlikte Çin'in özellikle kuzey bölgelerinde sıkı bir şekilde uygulanan çevresel denetimlere bağlı olarak bazı sanayi şirketlerinin üretim faaliyetleri geçici olarak durduruldu. 2017 yılında emisyon problemlerini çözene kadar ortalama 2-4 hafta kapalı kalan söz konusu fabrikaların toplam imalat sanayi kapasitesi içindeki payının yaklaşık %40 olduğu ifade ediliyor. Ayrıca, bu çerçevede çelik üretiminin %7'den fazla düşmesi çeliğin yan ürünü olan benzen ithalatında yükselişe neden olurken, kömüre karşılık olarak doğal gaz kullanımının teşvik edilmesiyle doğal gaz fiyatları son aylarda artış kaydediyor. Dolayısıyla, alınan önlemlerin ekonomik aktiviteyi baskılamasının ve enflasyonist baskılar yaratmanın yanı sıra dünya enerji ve petrokimya değer zincirlerinde de değişimlere yol açabileceği düşünülüyor.

Ekonomik aktivite son çeyrekte bir miktar ivme kaybetti.

Çin'in çevresel kalite hedeflerine ulaşma çabaları dördüncü çeyreğe ilişkin verilere olumsuz yansıyor. Ekim ve Kasım aylarına ilişkin sanayi üretimi ve sabit sermaye yatırımı verilerinde kaydedilen yıllık artışlar ivme kaybına işaret etti. İmalat sektöründeki büyüme Ekim'de beklenenden daha fazla yavaşlarken, Kasım'da yataya yakın performans sergiledi. Üretim faaliyetlerindeki ivme kaybı Kasım ayı itibarıyla 2015 yılsonundan bu yılın ilk aylarına kadar aralıksız yükseliş trendinde olan üretici fiyatları enflasyonu üzerindeki yukarı yönlü baskıları bir miktar hafifletti. Son çeyreğin ilk ayında %1,9 ile tahminleri aşan yıllık TÜFE artışı da Kasım'da %1,7 düzeyinde gerçekleşerek hız kesti.

Politika yapıcılardan özel sektör girişimlerine destek sürüyor.

Hükümet istihdamın %85'ini sağlayan özel sektör firmalarının kamu-özel sektör işbirliği projelerine daha fazla sermaye yatırımlarının teşvik edileceğini açıkladı. Ulusal bir kredi garanti fonu kurularak finans şirketlerinin özel imalat sanayi firmalarına daha fazla kaynak sağlamasının yolu açılacak. Kamu iktisadi teşebbüslerinin teknik olarak özel sektör firması sayılması daha önce özel şirketlerin kamu-özel sektör ortaklığı projelerinde arzu edildiği kadar yer alamamalarına neden oluyordu. Böyle projelerde özel sektör firmalarının daha fazla katkıları olması durumunda kamu iktisadi teşebbüsleriyle sıkı finansal bağları olan bölgesel hükümetlerin borç yükünün de bir miktar hafifleyebileceği düşünülüyor.

Ekonomik Aktivite
(yıllık % değişim)**Çin'in Artan Doğal Gaz Talebi**

Kaynak: Datastream

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Şirketlerin tahvil ihraçlarında ivme kaybı...

Yükselen faizler Çin'de şirketlerin tahvil ihraç etme iştahlarını azaltıyor. Likiditenin azaldığı son dönemde şirketlerin tahvil ihracı yoluyla da fon temin edememeleri önümüzdeki dönemde yatırımlardaki zayıflamanın sürebileceği sinyalini veriyor. Aralık ortası itibarıyla 5 yıllık ve 10 yıllık devlet tahvili faizleri %3,9 civarında son 3 yılın zirvesinde seyrediyor. Ayrıca, 10 yıllık gösterge tahvilin faiz oranı ile 5 yıllık gösterge tahvilin faiz oranı arasındaki farkın 16 Ekim-10 Kasım arasında 20 gün art arda ekside seyretmesi tarihi bir gelişme olarak not ediliyor. Çin tahvil piyasalarında ters getiri eğrisinin hakim olması uzun vadeli ekonomik beklentilerin bozulduğunu göstermenin yanı sıra kısa vadeli faizlerin yüksek seviyelerde olması nedeniyle yatırımları olumsuz etkiliyor.

Bankacılık Düzenleme Komisyonu finansal risklere karşı yeni önlemler alıyor.

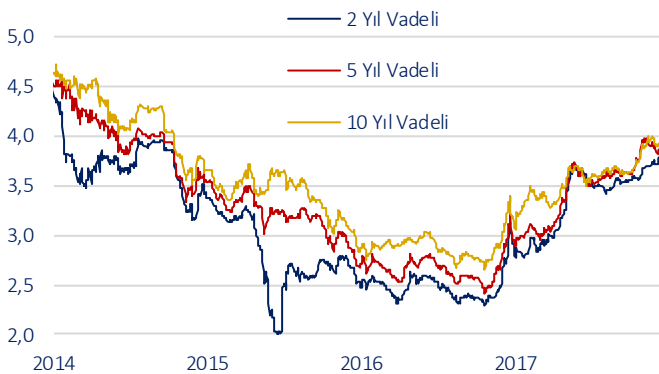
Geçtiğimiz Nisan ayından bu yana finansal piyasalarda kontrol mekanizmasını güçlendirme eğiliminde olan Çin Bankacılık Düzenleme Komisyonu, bankacılık sektöründe rekabeti artırmak ve altyapıyı güçlendirmek için sektörü yabancı yatırımcılara daha fazla açmayı planladığını açıkladı. Yabancı bankaların pazar payının son 10 yılda %2,4'ten %1,2'ye gerilediği ülkede yeni düzenlemelerle Komisyon; kuruluş, ortaklık nitelikleri, mülkiyet yüzdesi ve çalışma kapsamı açısından mevcut kurallarda esnetmeler yapılacağını ifade etti. Ayrıca Komisyon, politika bankaları olarak adlandırılan Çin Kalkınma Bankası, Çin Eximbank ve Çin Tarımsal Kalkınma Bankası'na yönelik yeni kurallar belirlediğini duyurdu. Böylece, ilgili bankalar sermaye yeterliliği açısından daha sıkı uygulamalara tabi olurken, risk yönetimi konusunda da iyileştirmeler yapmak durumunda kalabilecekler.

Gölge bankacılık faaliyetleri azalıyor.

Son düzenlemelerin ve yüksek faiz ortamının 8,5 trilyon USD büyüklüğündeki gölge bankacılık faaliyetlerini azaltıcı yönde etki etmeye devam etmesi bekleniyor. Bu beklentiye paralel olarak Aralık ayının ortalarında açıklanan Kasım ayı kredi verileri gölge bankacılık faaliyetlerinin güç kaybettiğine işaret etti. Kasım ayında bankaların kısa vadeli konut kredilerinin yıllık bazda neredeyse iki katına çıkmasında gölge bankacılık faaliyetlerindeki azalmanın yanı sıra uzun vadeli konut kredilerine gelen kredi-değer kısıtlamasıyla hanehalkının kısa vadeli kredilere yönelmesi de etkili oldu.

Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch'ten Çin bankalarına uyarı...

Fitch, bankacılık düzenlemelerindeki sıkılaşmayla birlikte Çin bankalarının kâr marjlarının 2018'de daralabileceğini ve kredi genişlemesinin yavaşlayabileceğini belirtti. Kuruluş, yeni düzenlemelerle birlikte artan likidite ihtiyacının özellikle küçük bankaları kamudaki rakiplerine daha fazla bağımlı kılacağı yorumunda bulundu. Nitekim, son dönemde bankacılık sektörü kârlarına yönelik olumsuz beklentiler Çin hisse senedi piyasalarını baskı altında bırakıyor. Söz konusu tablo ilk bakışta 2015'in ilk aylarında Çin'de etkili olan ve küresel piyasalarda risk algısının bozulmasına yol açan sert satış dalgasını akıllara getirirse de endekslerdeki gerilemenin o dönemdeki kadar ciddi boyutlara ulaşması beklenmiyor.

Gösterge Tahvil Faiz Oranları (%)**Toplam Sosyal Finansman İçinde Gölge Bankacılık Faaliyetlerinin Payı**

Kaynak: Datastream

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'in adı anayasaya yazıldı.

18 Ekim'de gerçekleştirilen Çin Komünist Parti Kongresi'nde beklentilere paralel olarak yeniden seçilen Xi Jinping, yeni çağ sosyalizmi olarak nitelendirdiği siyasi ve ekonomik prensiplerini anayasaya yazdırarak adı anayasada geçen üçüncü lider olarak tarihe geçti. İkinci beş yıllık iktidarında da gücünü konsolide edeceği anlaşılan Xi'nin yeni döneminde arz yönlü yapısal reformlara, piyasa ekonomisine geçiş sürecine ve "Kuşak ve Yol İnisiyatifi"ne devam edilmesi bekleniyor. Xi, Çin'in kalkınmasını tamamlamış ve modernize olmuş bir sosyalist ülke haline gelmesi için 30 yıllık bir süre öngörüyor.

Sigortacılık sektörünün güçlü performansı dikkat çekiyor.

IMF'nin Çin finansal sistemine dair yayımladığı istikrar değerlendirmelerinde sigortacılık sektörüne yönelik güçlü olumlu değerlendirmeleri öne çıkan başlıklardan biri oldu. Finansal ürün çeşitliğinin artmasında önemli payı olan sigortacılık sektörünün bankacılık sektöründen daha hızlı büyüdüğüne dikkat çeken IMF, kamu firmalarının ağırlıkta olduğu sektördeki değerlemelerin piyasa ile uyumlu düzeylere getirilmesine yönelik bir plan oluşturulması tavsiyesinde bulundu. 2016 yılında küresel sigortacılık sektöründeki büyümenin yaklaşık yarısı Çinli firmaların faaliyetlerinden kaynaklanmıştı. Hükümet sigorta prim harcamalarının GSYH'ye oranının 2020 yılına kadar %5'e çıkmasını ve dünyadaki en büyük sigortacılık sektörüne sahip olmayı hedefliyor.

Alibaba'dan 11 Kasım'da rekor satış...

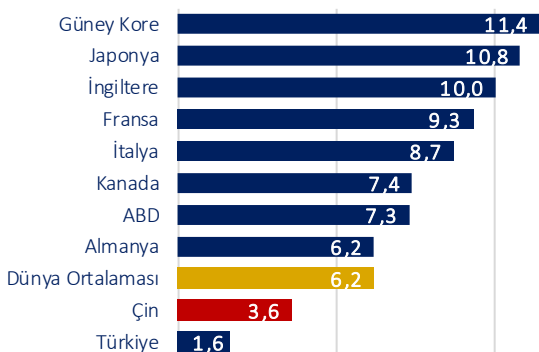
Alibaba'nın 2009 yılında Kara Cuma'ya (Black Friday) alternatif olarak pazara sürdüğü 11 Kasım Bekarlar Günü (Singles' Day) geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yıl da rekor satış rakamlarıyla tamamlandı. Alibaba'nın sanal platformlarında 24 saat içinde 25,3 milyar USD'lik harcama yapıldı. Alibaba'nın tahvil ihraçlarında da oldukça olumlu bir performans gözleniyor. Şirketin Kasım ayındaki 7 milyar USD'lik tahvil ihracına bu tutarın altı katından fazla talep geldi.

Bitcoin yasağı...

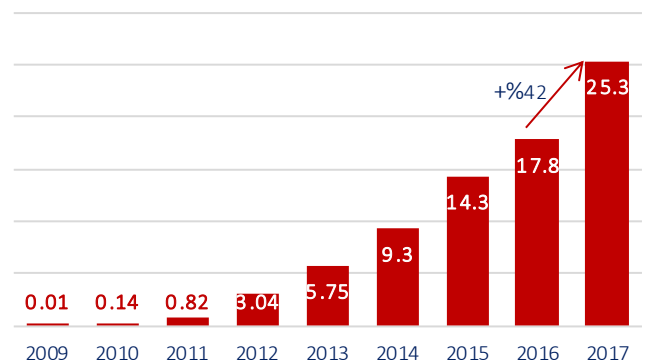
Çin Merkez Bankası Bitcoin ve diğer kripto paralar ile dijital para alışverişini yasakladı. Böylece, ülkede kripto para ile ticaret yapma ve şirketlerin Initial Coin Offerings (ICO) yoluyla kaynak toplaması illegal hale geldi. İlk etki olarak piyasalarda kripto paraların işlem hacmi ve fiyatları düşse de Çinli yatırımcıların ve kripto para ticaret platformlarının ülke dışına kayması ile birlikte kararın etkisi azaldı. Yasağın ardından Ekim ayının ortalarında bir teknoloji firması olan Xunlei'nin OneCoin adında blockchain teknolojisiyle işlem gören bir dijital parayı Çin piyasasına sürmesi de tartışmalara neden oldu. Yaklaşık iki ay içinde OneCoin'in fiyatı seksen katına kadar çıktı. Xunlei'nin Nasdaq'da işlem gören hisseleri bu dönemde en iyi performans sergileyen hisse senetleri arasında yer aldı. Aralık ayıyla birlikte yasağı ihlal etmesi nedeniyle haklarında soruşturma açılan OneCoin'in yaratıcıları para ile alınıp satılmadığı için böyle bir suçlamanın yersiz olduğunu savunuyorlar.

Sigorta Penetrasyonu

(2015, brüt sigorta primlerinin GSYH'ye oranı, %)

Alibaba'nın Bekarlar Günü E-Ticaret Satışları

(brüt gelir, milyar USD)

Kaynak: Swiss Re Economic Research, Fung Business Intelligence Centre

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

ABD-Çin Kapsamlı Ekonomik Diyalog Programının devamı tartışılıyor.

ABD ile Çin'in ilkinin geçtiğimiz Temmuz ayında gerçekleştirdiği Kapsamlı Ekonomik Diyalog Programı'nın belirsiz bir süreyle dondurulduğuna ilişkin haberler gündemde yer almaya başladı. ABD Hazine Bakanlığı Uluslararası İlişkiler Müsteşarı Çin'in piyasa liberalizasyonu konusunda istenildiği ölçüde ilerlemediğini belirterek Kapsamlı Ekonomik Diyalog Programı'na devam edilmesi gibi bir planının henüz ajandada yer almadığını belirtti. Program'ın kuruluş amacı iki ülke arasındaki ticaret ve yatırım ilişkilerinin görüşülmesi olarak belirlenmişti. Çin'in Dünya Ticaret Örgütü tarafından "piyasa ekonomisi"ne sahip ülkeler arasında sınıflandırılma talebine karşı çıkan Trump'ın Çin'le olan dış ticaret dengesizliğinden yakınan açıklamaları da olumsuz bir hava yarattı. ABD'nin bu yılın ilk üç çeyreği itibarıyla Çin'le olan dış ticaretinde kaydedilen açık 274 milyar USD oldu.

Google Çin'de yapay zeka araştırma merkezi açıyor.

Küresel ürünler üzerine çalışan 600 kişilik istihdamının neredeyse yarısı Çin'deki iki ofiste çalışmalarına devam eden Google, Asya'daki ilk yapay zeka araştırma merkezini Çin'de açmaya hazırlanıyor. Google'ın kararı Temmuz ayında yapay zeka alanında bir plan duyuran Çin'in hedefine ulaşabilmesi açısından önemli bir gelişme olarak değerlendiriliyor. Bu plan kapsamında Çin önümüzdeki yıllarda ülkede 150 milyar USD değerinde bir yapay zeka endüstrisine ulaşmayı hedefliyor.

Güneş enerjisi üretimindeki artışın önümüzdeki yıldan itibaren ivme kaybetmesi bekleniyor.

2017 yılında 50.000 MW'lık bir kurulu gücü faaliyete geçirerek rekor kırmaya hazırlanan Çin'de güneş enerjisi üretiminin 2018 yılıyla birlikte ivme kaybetmesi bekleniyor. IHS Markit 2021 yılına kadar sektörde yıllık eklenen kurulu gücün 30.000 MW civarına ineceğini tahmin ediyor. Halihazırda dünyadaki toplam güneş enerjisi santrallerinin kurulu gücünün %60'ından fazlasını barındıran Çin'de son dönemde kamunun yüksek borç yükü altındaki güneş enerjisi üreticilerine sağladığı teşvikleri geciktirmesi ve enerji iletim kanallarının yetersizliği güneş paneli fiyatlarındaki düşüşün olumlu etkisini sınırlandırıyor. Son sekiz yılda güneş paneli fiyatları %90 oranında düşmüştü.

İrtibat: Doruk Keser - Baş Temsilci
Türkiye İş Bankası A.Ş. Şangay/Çin Temsilcilik Ofisi
Tel: 0-0-86-21-504-708-82
Fax: 0-0-86-21-504-708-85
doruk.keser@isbank.net.tr
shanghai.rep.office@isbank.net.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.